

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/27/2023
Identifikačné číslo spisu:	7213221051
Dátum vydania rozhodnutia:	07.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7213221051.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobcu LOKOTON MANAGEMENT LIMITED, so sídlom Akropoulos, 59-61, SAVVIDES BUILDING, 1 st. floor, Flat/Office 102, 2012 Nicosia, Cyprus, identifikačné číslo: HE 298023, zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Kováčom, so sídlom Sládkovičova 9, Žilina, IČO: 422 190 35, proti žalovanému Tatra banka, a.s., so sídlom Hodžovo námestie 3, Bratislava, IČO: 00 686 930, zastúpenému 1./ Váľko & Vlný, s.r.o., so sídlom Porubského 2, Bratislava, IČO: 35 916 192, 2./ Advokátska kancelária JUDr. Tomáš Borec, so sídlom Kozia 20, Bratislava, IČO: 30 816 343, 3./ Advokátska kancelária JUDr. Boris Bohunský, so sídlom Kozia 20, Bratislava, IČO: 31 803 938, o náhradu škody 127.062.900 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/23/2021-1496 z 30. mája 2022, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/23/2021-1496 z 30. mája 2022 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 32Cb/173/2013-1399 z 12. novembra 2019 zamietol žalobu a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že sa žalobca svojou žalobou, doručenou súdu dňa 30. augusta 2013, v znení je neskoršej zmeny podľa jeho návrhu doručeného súdu dňa 15. januára 2016 (zmena bola pripustená uznesením konajúceho súdu zo dňa 28. júna 2016) domáha, aby súd uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi škodu v celkovej výške 127.062.900,- eur s príslušenstvom. Ako príslušenstvo si žalobca uplatnil nárok na úrok z omeškania vo výške 8,5% z dlžnej sumy ročne a to zo sumy 43.085.000,- eur od 25. novembra 2014 do zaplataenia a zo sumy 83.977.900,- eur od 13. januára 2016 do zaplataenia. V rámci príslušenstva si žalobca uplatnil tiež právo na nahradenie trov

súdneho konania.

3. Ďalej uviedol, že konajúci súd svojim uznesením sp. zn. 32Cb/173/2013 zo dňa 8. februára 2017 prerušil toto súdne konanie až do skončenia konania vedeného na Okresnom súde Košice II sp. zn. 33Cb/83/2012, z dôvodu, že sa v ňom rieši otázka významná aj pre rozhodnutie súdu v tejto veci. Konkrétne išlo o konanie, kde si žalobca (spoločnosť KI) voči žalovanému uplatňoval pohľadávku titulom nároku na nahradenie škody na rovnakom právnom a skutkovom základe ako je to v tomto konaní. Okresný súd Košice II svojim rozsudkom sp. zn. 33Cb/83/2012 zo dňa 9. februára 2018 žalobu spoločnosti KI v plnom rozsahu ako nedôvodnú zamietol. V odôvodnení rozsudku skonštatoval, že žalovaný neporušil svoje zmluvné povinnosti voči spoločnosti KI a toto rozhodnutie bolo neskôr potvrdené aj odvolacím súdom, konkrétne rozsudkom Krajského súdu Košice sp. zn. 2Cob/91/2018 zo dňa 28. septembra 2018. Zdôraznil, že z obsahu citovaných rozhodnutí je zrejmé, že žalobca v tomto súvisiacom konaní použil rovnaké dôkazné prostriedky ako v tomto konaní, respektíve dokonca vo väčšom rozsahu, nakoľko tam došlo aj k výsluchu svedkov a predloženiu aj iných listinných dôkazov. Aj napriek rozsiahlejšiemu dokazovaniu bola žaloba ako nedôvodná zamietnutá. Uviedol, že s obsahom súvisiacich rozhodnutí (rozsudok OS Košice II sp. zn. 33Cb/83/2012 zo dňa 9. februára 2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Košice sp. zn. 2Cob/91/2018 zo dňa 28. septembra 2018) boli strany sporu oboznámené na pojednávaní dňa 12. novembra 2019, pričom v tejto súvislosti súd poznamenáva, že právny zástupca žalobcu a tým aj žalobca v tomto spore mali o citovaných rozsudkoch vedomosť a to z dôvodu, že totožný právny zástupca zastupuje žalobcov v oboch dotknutých súdnych sporoch.

4. Vychádzajúc z obsahu vyššie citovaných právoplatných rozhodnutí v súvisiacej veci konajúci súd dospel k záveru, že žalovaný neporušil svoje zmluvné povinnosti vo vzťahu ku spoločnosti KI ako to tvrdí žalobca, t. j. nespôsobil mu škodu. Žalovaný nespôsobil spoločnosti KI škodu, preto ju v zmysle žaloby nemohol spôsobiť ani predchodcovi žalobcu (vlastníkovi spoločnosti KI), nakoľko táto škoda uplatnená v tomto konaní mala vzniknúť práve z dôvodu protiprávneho konania žalovaného - t. j. škodu spôsobenej spoločnosti KI, ktorej existencia sa však nepotvrdila.

5. Súd konštatoval, že žalovaný neporušil žiadnu svoju zmluvnú a ani zákonnú povinnosť, čo je jedným zo zákonných predpokladov možnosti vzniku zodpovednosti za škodu podľa vyššie citovaných ustanovení Obchodného a Občianskeho zákonníka. Po vyriešení tejto podstatnej spornej otázky označil už za bezpredmetné a neúčelné skúmanie ďalších žalobcom tvrdených sporných otázok.

6. Súd vo veci konal a rozhodol na pojednávaní dňa 12. novembra 2019 a to aj napriek žiadosti právneho zástupcu žalobcu, ktorú odôvodnil ošetrovaním člena rodiny (maloletá dcéra právneho zástupcu). V tejto súvislosti súd poznamená, že z obsahu plnomocenstva udeleného právnomu zástupcovi žalobcu je zrejmé, že žalobca svojmu zástupcovi udelil priamy súhlas na jeho substitučné zastupovanie. Zároveň súd dodal, že právny zástupca žalobcu mal vedomosť o chorobe svojej maloletej dcéry už dňa 8. novembra 2019, pričom o odročenie požiadal až dňa 11. novembra 2019, t. j. deň pred uskutočnením pojednávania. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ako aj z obsahu § 183 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku súd konštatoval, že nebol daný dôvod na odročenie pojednávania, pretože od právneho zástupcu žalobcu bolo možné spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechal zastúpiť iným advokátom, pričom je tiež zrejmé, že dôvod na odročenie nenastal krátko pred pojednávaním. Zároveň súd pri svojom rozhodnutí o uskutočnení pojednávania zbral do úvahy aj skutočnosť, že rovnaký dôvod na odročenie pojednávania právny zástupca žalobcu uviedol aj pri pojednávaní nariadenom na deň 12. februára 2019, čo minimálne vyvoláva podozrenie z obštrukcie.

7. Ako dôvod, pre ktorý nevykonal ďalšie navrhované dokazovanie súd prvej inštancie uviedol, že považoval zistený skutkový stav veci za dostatočný na vydanie tohto rozsudku. Návrh žalobcu na vypočutie svedka Z. K. J. a na vypočutie bližšie neurčených štatutárnych zástupcov KI a žalovaného nepovažoval za hospodárny, nakoľko otázka porušenia zmluvných povinností žalovaného bola zodpovedaná v rámci súvisiaceho konania.

8. O trovách konania bolo z dôvodu, že žalovaný bol úspešný v plnom rozsahu rozhodnuté podľa § 255

ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku a to tak, že žalovanému voči žalobcovi priznal právo na nahradenie trov konania v plnom rozsahu.

9. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcu (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 3Cob/23/2021-1496 z 30. mája 2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, keď konštatoval jeho vecnú správnosť v celom rozsahu. Úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi.

10. S podrobným, vecne správnym, presvedčivým a zákonu zodpovedajúcim odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil a odkázal na neho (§ 387 ods. 2 CSP). Na doplnenie a zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, k odvolaniu žalobcu a k podstatným tvrdeniam strán sporu v tomto odvolacom konaní odvolací súd uviedol, že žalobca porušenie svojich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces videl v tom, že súd prvej inštancie neakceptoval jeho návrh na odročenie pojednávania a zasiahol do jeho práva na spravodlivý proces tým, že znemožnil účasť jeho právneho zástupcu na pojednávaní, na ktorom súd prvej inštancie rozhodol vo veci samej. Okrem toho súd prvej inštancie vytýkal, že svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil vo vzťahu k podstatným argumentom, ktoré uvádzal.

11. Odvolací súd konštatoval, že zástupca žalobcu mal vedomosť o dôvode, pre ktorý navrhol odročenie pojednávania, a ktorý považoval za objektívnu prekážku na jeho strane už dňa 8. novembra 2019, no návrh na odročenie pojednávania súdu zaslal až deň pred termínom pojednávania dňa 11. novembra 2018 o 15:17 hod. Dospel k záveru, že prekážka na strane advokáta žalobcu, pre ktorú žalobca navrhol odročenie pojednávania, nenastala krátko pred pojednávaním (§ 183 ods. 3 CSP).

12. Ako správne uviedol súd prvej inštancie, z obsahu plnomocenstva udelenému zástupcovi žalobcu je zrejmé, že žalobca mu udelil súhlas na substitučné zastúpenie. Tvrdenie žalobcu, že tento súhlas bol súčasťou formulárového plnomocenstva považoval odvolací súd za irelevantné. Navyše skutočnosť, že sporová strana odôvodnene trvá na zastúpení zvoleným advokátom má spočívať najmä v určitých špecifikách ako je napr. jeho osobitná špecializácia a pod., pričom žalobcom takéto špecifické okolnosti neboli nielenže preukázané, ale ani tvrdené. K námietke žalobcu, že nebolo objektívne možné, aby sa prípadný substitučný zástupca dokázal oboznámiť so spisom a garantovať mu dôslednú ochranu jeho práv odvolací súd primárne poukazoval na to, že súd prvej inštancie vo veci rozhodol na prvom pojednávaní a teda jeho rozhodnutiu predchádzalo (neberúc do úvahy rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a prerušenie konania, ktoré trvalo od 03/2017 do 09/2018) iba doručenie žaloby a vyjadrení podľa § 167 CSP. Navyše do rozhodnutia súdu prvej inštancie advokát žalobcu poveril iného advokáta k nahliadnutiu do súdneho spisu a vyhotoveniu výpisov, odpisov a kópií z neho, pričom tento substitučný zástupca označené úkony vykonal v dňoch 22. februára 2017, 14. marca 2018 a 13. augusta 2018. Neobstojí preto tvrdenie žalobcu, že bolo objektívne nemožné, aby sa substitučný zástupca dokázal oboznámiť so spisom za čas medzi tým, ako jeho zástupca získal vedomosť o dôvode, pre ktorý navrhol odročiť pojednávanie (8. novembra 2019) a termínom konania pojednávania (12. novembra 2019).

13. Odvolací súd pre úplnosť ešte dodal, že žalobca v odvolaní neuviedol žiadne skutkové tvrdenia a ani neoznačil dôkazy, ktoré prípadne chcel uviesť/navrhnuť na neodročenom pojednávaní dňa 12. novembra 2019, a ktoré by následne odvolací súd mohol posudzovať ako tvrdenia/dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol žalobca uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie a teda nie ako novoty v odvolacom konaní v zmysle § 366 písm. d) CSP.

14. So zreteľom na uvedené uzavrel, že nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces tým, že súd prvej inštancie nevyhovel jeho návrhu na odročenie pojednávania.

15. V súvislosti s námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil vo vzťahu k podstatným argumentom, ktoré žalobca uviedol, odvolací súd poukázal na súdom prvej

inštancie v napadnutom rozhodnutí stručne a výstižne opísané prednesy sporových strán a ich konečné návrhy; dôkazy, o ktoré oprel svoje skutkové zistenia; úvahy, ktorými sa spravoval; skutočnosti, ktoré mal preukázané a uviedol svoje právne posúdenie podľa príslušného zákonného ustanovenia. Osobitnú pozornosť venoval súd prvej inštancie relevantnej spornej otázke a to, či žalovaný porušil svoje zmluvné alebo zákonné povinnosti voči spoločnosti KI, nakoľko žalobca odvodzoval svoje právo na náhradu škody voči žalovanému práve od škody údajne spôsobenej žalovaným spoločnosti KI. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie mal tiež za zrejmé, ktoré dôkazy nevykonával a prečo. Zdôraznil, že odôvodnenie rozsudku nemá byť sumarizáciou celého súdneho spisu a všetkých písomných podaní sporových strán, ale má obsahovať iba podstatný obsah procesných úkonov a prednesov strán sporu, ktoré sú relevantné pre rozhodnutie vo veci samej. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie má logickú postupnosť, sú v ňom zahrnuté rozhodné skutkové zistenia a neobsahuje nadbytočné informácie.

16. Sumarizujúc v rozsudku vyššie uvedené dôvody odvolací súd uzatvoril, že odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) naplnený nie je.

17. K odvolaciemu dôvodu, že súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností odvolací súd uviedol, že žalobca v odvolaní v súvislosti s týmto odvolacím dôvodom vytýkal súdu prvej inštancie, že nevzal do úvahy jeho argumenty vyplývajúce z predložených a navrhnutých dôkazov o tom, že úverové financovanie KI zahŕňalo komplex zmlúv uzatváraných nielen medzi žalovaným a KI, ale aj medzi materskou spoločnosťou KI, t. j. Korlea Invest Holding AG a žalovaným. Argumentoval, že súd prvej inštancie uvedené nezohľadnil a nevykonával ďalšie dôkazy na ich preskúmanie, v dôsledku čoho nezistil rozhodujúce skutočnosti potrebné pre riadne zistenie skutkového stavu a rozhodnutie vo veci.

18. Pokiaľ ide o vykonávanie dôkazov súdom prvej inštancie odvolací súd pripomenul, že v civilnom sporovom konaní je dokazovanie ovládané pojednávacou zásadou (§ 185 ods. 1 CSP), čím sa kladie dôraz na zvýšenú procesnú zodpovednosť sporových strán v dokazovaní. Z odvolania žalobcu pritom nie je zrejmé, vykonanie konkrétne ktorého navrhnutého dôkazu mohlo priniesť relevantné skutkové zistenia. Rovnako nie je z odvolania zrejmé ani to, ako súd prvej inštancie sťažil dôkaznú pozíciu žalobcu. Odvolací súd prisvedčil tvrdeniu žalovaného, že nakoľko žalobca odvodzuje svoje právo na náhradu škody voči nemu práve od škody údajne spôsobenej žalovaným spoločnosti KI je zrejmé, že vykonávanie dôkazov analyzujúcich vzťah medzi spoločnosťou KI a spoločnosťami tvoriacimi súčasť holdingu by bolo neúčelné a nadbytočné. Navyše otázka nároku na náhradu škody spoločnosti KI voči žalovanému bola predmetom súvisiaceho konania (sp. zn. 33Cb/83/2012), v ktorom bolo ustálené, že nárok spoločnosti KI na náhradu škody voči žalovanému nie je dôvodný. Preto s ohľadom na zásadu hospodárnosti konania (článok 17 CSP), ktorá ukladá súdu postupovať v konaní hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb považuje odvolací súd prípadné opätovné vykonávanie dôkazov, ktoré už raz boli vykonané v súvisiacom konaní sp. zn. 33Cb/83/2012 za nesúladne s označenou zásadou. Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd dospel k záveru, že ani odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP nie je naplnený.

19. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP žalobca v odvolaní argumentoval, že z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že žalovaný neporušil svoje zmluvné povinnosti, no bez povšimnutia nechal jeho podstatný argument, že k vzniku škody môže dôjsť aj porušením zákonných povinností, kam patrí aj porušenie zásady poctivého obchodného styku. V tejto súvislosti akcentoval, že uviedol podstatné okolnosti, ktoré nasvedčovali práve tomu, že žalovaný konal v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku, čo však súd prvej inštancie neskúmal.

20. Pokiaľ ide o žalobcom vyššie namietané nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, odvolací súd poukázal na odsek 25. napadnutého rozhodnutia, kde súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný neporušil žiadnu svoju zákonnú ani zmluvnú povinnosť, pričom v odsekoch 21. až 24. svojho rozhodnutia bližšie analyzoval závery plynúce zo súvisiaceho konania sp. zn. 33Cb/83/2012, v ktorom bolo ustálené, že žalovaný nespôsobil škodu spoločnosti KI a preto ju v zmysle žaloby nemohol spôsobiť ani právnenému predchodcovi žalobcu. S poukazom na to, že základom žalobcom tvrdného

nároku bola škoda, ktorá mu bola spôsobená porušením zmluvných a zákonných povinností žalovaným, s ktorým však nebol v úverovom vzťahu, súd prvej inštancie pokiaľ ide o porušenie zmluvných a zákonných povinností žalovaného správne vychádzal zo záverov súvisiaceho konania sp. zn. 33Cb/83/2012, v ktorom bola žaloba spoločnosti KI proti žalovanému zamietnutá. V tomto súvisiacom konaní bolo ustálené, či žalovaný spôsobil škodu spoločnosti KI. Postup súdu prvej inštancie považoval za správny, keď vychádzal zo záverov tohto súvisiaceho konania, nakoľko odlišné rozhodovanie o totožnej otázke na podklade tých istých skutkových okolností by významným spôsobom oslabovalo princíp právnej istoty. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd uzatvoril, že nie je naplnený ani odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

21. S poukazom na uvedené závery odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. Rovnako potvrdil výrok rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania.

22. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

23. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorým sa domáha, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“ alebo „dovolací súd“) napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň si uplatnil aj nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania žalobca vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Odvolaciemu súdu vytýkal, že mu neoznámil elektronickými prostriedkami alebo do elektronickej schránky jeho právneho zástupcu miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na deň 30. máj 2022 napriek tomu, že žalobca výslovne o to požiadal odvolací súd vo svojom elektronickom podaní zo dňa 8. februára 2021, označenom ako „Žiadosť žalobcu o oznámenie miesta a času VVR“, doručenom súdu prvej inštancie dňa 8. februára 2021. S poukazom na judikatúru NS SR napr. uznesenia sp. zn. 3MCdo/16/2011 zo dňa 12. júla 2012, sp. zn. 5Cdo/120/2009 zo dňa 13. októbra 2009 konštatoval, že ide o odňatie možnosti konať pred súdom a teda o porušenie práva na spravodlivý súdny proces.

24. K dovolaniu žalobcu podal žalovaný písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že dovolanie považuje za nedôvodné a preto žiada, aby ho dovolací súd odmietol. V súvislosti s žalobcom tvrdným nesplnením povinnosti odvolacieho súdu ustanovenej v § 219 ods. 3 CSP zdôraznil, že prítomnosť strany na vyhlásení rozsudku je ponímaná ako právo, nie aj ako povinnosť (nález ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 110/03). Žalovaný uviedol, že medzi účastníkmi nie je sporné zverejnenie oznámenia času a miesta verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu odvolacím súdom na úradnej tabuli súdu a na internej stránke súdu a rovnako za nespornú označil skutočnosť, že dňa 30. mája 2022 bol rozsudok odvolacieho súdu vyhlásený. Vychádzajúc z uvedeného označil za nepochybné, že tak verejnosť, ako i strany sporu boli informované o mieste a čase vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu. Poukázal ďalej na skutočnosť, že oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku odvolacieho súdu dňa 30. mája 2022 sa nachádzalo a stále sa nachádza aj v elektronickom súdnom spise vedenom vo veci, ku ktorému majú obidva účastníci prístup a majú možnosť do neho nahliadať a sledovať stav konania vo veci. Je teda nepochybné, že sa v dispozičnej sfére a vedomí žalobcu nachádzala informácia odoslaná odvolacím súdom o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu. Výslovil názor, že skutočnosť, že žalobcovi nebola predmetná informácia oznámená aj ďalším spôsobom a to prostredníctvom elektronických prostriedkov je síce procesným pochybením, ktoré však nemá za následok znemožnenie procesných práv žalobcu, ktoré by viedli k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobca bol spolu s verejnosťou informovaný o mieste a čase vyhlásenia rozsudku a vo svojej dispozičnej sfére okrem iného aj v elektronickom súdnom spise mal oznámenie odvolacieho súdu o verejnom vyhlásení rozsudku a teda mal možnosť realizovať svoje procesné práva, medzi ktoré patrila aj možnosť zúčastniť sa verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu. Zdôraznil, že žalobca nenapadol vecnú správnosť rozsudku odvolacieho súdu, prípadne rozsudku súdu prvej inštancie, údajné porušenie práva videl iba v čiastočnom porušení § 219 ods. 3 CSP. Poukazujúc na to, že konanie vo veci prebieha už od roku 2013 a skutočnosť, že je

nepochybné, že by odvolací súd pri opätovnom vyhlásení rozsudku vyhlásil rozsudok v identickom znení ako tomu bolo dňa 30. mája 2022, označil zrušenie rozsudku odvolacieho súdu za porušenie jeho práva na rýchlosť a hospodárnosť konania.

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

26. Vychádzajúc z obsahu dovolania, dovolanie žalobca odôvodnil dovolacím dôvodom uvedeným v § 420 písm. f) CSP.

27. Pred vecným prejednaním dovolania dovolací súd najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

28. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

29. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

30. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“), každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

31. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a b/ nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnemu rámcu a ktorý zároveň znamená aj porušenie procesných práv, garantovaných Ústavou Slovenskej republiky. Pod pojmom „procesný postup“ (čo vyplýva aj z doteraz platnej konštantnej judikatúry NS SR k ust. § 237 ods. 1 písm. f) OSP a judikatúry Ústavného súdu SR) sa rozumie faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore.

32. Podľa § 219 ods. 3 CSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

33. Žalobca svoje dovolanie oprel o dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Za nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý žalobcovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, žalobca označil výlučne postup odvolacieho súdu spočívajúci v tom, že súd neoznámil elektronickými prostriedkami (e-mailom alebo do elektronickej schránky) právnenému zástupcovi žalobcu miesto a čas verejného

vyhlásenia rozsudku konaného dňa 30. mája 2022, hoci žalobca o to odvolací súd výslovne požiadal v zmysle § 219 ods. 3 veta druhá CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP vo svojom elektronickom podaní z 8. februára 2021, označenom ako „Žiadosť žalobcu o oznámenie o mieste a čase VVR“, ktoré bolo doručené súdu prvej inštancie v rovnaký deň. Dovolací súd v danej súvislosti poznamenáva, že žalobca v dovolaní nenamieta, že by nebol vôbec informovaný o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu vhodnými prostriedkami, t. j. na úradnej tabuli alebo na internetovej stránke súdu, namieta ale, že nebol upovedomený o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu aj špecifickým spôsobom, teda podľa § 219 ods. 3 CSP tiež elektronickými prostriedkami. O tom, či bol zachovaný postup odvolacieho súdu, ktorý je upravený v § 219 ods. 3 CSP, môže dovolací súd usudzovať len z obsahu spisu. Dovolací súd z obsahu súdneho spisu, súčasťou ktorého sú aj podania doručené elektronickými prostriedkami zistil, že dňa 8. februára 2021 bolo súdu prvej inštancie doručené elektronické podanie žalobcu označené ako „Žiadosť žalobcu o oznámenie o mieste a čase VVR“. Jednalo sa o elektronické podanie zatriedené v elektronickej aplikácii súdneho manažmentu (súdny register) v sekcii Výber spisu z UBUSu, kde bolo označené ako „podanie z PVS s predmetom Všeobecná agenda od JUDr. Michal Kováč, advokát“ a bolo autorizované v súlade s § 23 ods. 1 veta druhá zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení účinnom do 31. októbra 2022 zaručeným elektronickým podpisom (ZEP) právneho zástupcu žalobcu JUDr. Michala Kováča. Obsahom uvedeného elektronického podania bola žiadosť žalobcu, smerovaná k predmetnému konaniu, vedenému v danom čase na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 32Cb/173/2013, ktorý prostredníctvom svojho právneho zástupcu Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací požiadal, aby prípadné oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku zaslal žalobcovi priamo na e-mailovú adresu jeho právneho zástupcu, a to michal.kovac25@gmail.com, resp. do jeho elektronickej schránky, v súlade s ustanovením § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP. Obsah spisu nenásvedčuje tomu, že by odvolací súd, ktorý rozhodoval bez nariadenia pojednávania napriek výslovnej žiadosti žalobcu, tohto upovedomil elektronickými prostriedkami o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku. Pozornosti dovolacieho súdu neuniklo, že predmetné elektronické podanie žalobcu z 8. februára 2021 nebolo v tlačenej podobe založené v súdnom spise, tlačенú podobu elektronického podania do spisu doplnil až dovolací súd. Vychádzajúc zo znenia § 96 ods. 1 a 2 CSP, podľa ktorého sa podanie zapisuje do súdneho registra a všetky písomnosti, ktoré sa vzťahujú na to isté konanie, tvoria súdny spis, uvedená skutočnosť nič nemení na tom, že podanie, ktoré strana sporu (v posudzovanej veci žalobca) v zmysle § 125 ods. 1 CSP vykonala písomne, v elektronickej podobe a autorizovala ho podľa zákona o e-Governmente, hoci sa nejednalo o podanie vo veci samej (§ 125 ods. 2 CSP), tvorilo súdny spis. Predmetné elektronické podanie sa nachádzalo a bolo bez problémov dohľadateľné v elektronickej aplikácii súdneho manažmentu (súdny register), preto konajúce súdy boli povinné naň prihliadať. V danom prípade teda právny zástupca žalobcu požiadal odvolací súd o oznámenie miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku na ním uvedenú elektronickú adresu, resp. do jeho elektronickej schránky. Odvolací súd síce oznámil verejné vyhlásenie rozsudku na úradnej tabuli súdu, ako aj na webovej stránke v zmysle § 219 ods. 3 veta prvá CSP (dispozícia sudcu č. I. 1491, 1492 spisu), avšak o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, ako tomu nasvedčuje obsah súdneho spisu, neupovedomil právneho zástupcu žalobcu elektronickými prostriedkami tak, ako o to požiadal. Navyše z dokumentov nachádzajúcich sa v spise na č. I. 1493 a 1494 je dovolaciemu súdu zrejmé, že oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku odvolací súd zaslal elektronickými prostriedkami právnenému zástupcovi žalovaného na adresu, ktorú uviedol vo svojej žiadosti (č. I. 1485 a 1489 spisu), napriek tomu právnenému zástupcovi žalobcu miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami neoznámil.

34. Najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (viď napr. sp. zn. 3Cdo 179/2010, 7Cdo 192/2013, 3Cdo 714/2015, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1, ročník 2016, pod č. R 9/2016, 7Cdo/151/2017), poukázal na ústavnoprávny a procesnoprávny rozmer verejného vyhlásenia rozsudku, dospel k rovnakému záveru o procesnej vade tejto povahy a uviedol, že ak odvolací súd nerešpektuje predpoklady a zásady, za ktorých sa v súlade s právnym poriadkom verejne vyhlasuje rozsudok, odníma účastníkovi možnosť pred súdom konať a v zmysle § 219 ods. 3 CSP došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie. Vychádzajúc z uvedeného, dovolací súd túto námietku žalobcu považoval za dôvodnú.

35. Verejné vyhlásenie rozsudku nie je len formálny, samoučelný úkon súdu. Pri verejnom vyhlásení rozsudku má len ten účastník, ktorý bol riadne oboznámený s časom a miestom verejného vyhlásenia možnosť uplatniť svoje procesné práva, priznané mu pri tomto procesnom úkone súdu. Obsahom procesného oprávnenia účastníka pri kontrole súdu vyhlasujúceho rozsudok je predovšetkým jeho oprávnenie preveriť, či bol rozsudok v jeho veci vôbec vyhlásený (to má význam z hľadiska účastníkovej vedomosti, či je súd rozsudkom viazaný, a ak áno, akým rozsudkom - akými konkrétnymi výrokmi). Neprehliadnuteľným oprávnením účastníka je právo účastníka oboznámiť sa s tým, v akom zložení súd vyhlásil rozsudok (viď tiež § 420 písm. e) CSP) a s kým odôvodnením.

36. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení č. k. II. ÚS 391/2023-14 z 24. augusta 2023 v odseku 12 odôvodnenia jeho uznesenia konštatoval, že pokiaľ strana sporu bola o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku oboznámená zverejnením oznámenia na oznamovacej/úradnej tabuli súdu, či internetovej stránke súdu (prípadne písomne), avšak nie aj prostredníctvom elektronických prostriedkov, a to napriek tomu, že strana sporu o to požiadala, ide o zjavne nezákonný postup súdu a dochádza k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom a naplneniu prípustnosti dovolania z tohto dôvodu (rovnaké konštatovanie pozri v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/714/2015 zo 7. októbra 2015, publikovanom ako R 9/2016, a v ňom bohato citovanú prejudikaturu). V odseku 13 odôvodnenia ďalej ústavný súd konštatoval, že takýto postup súdu (síce zakladajúci prípustnosť dovolania) však nemusí dosahovať intenzitu porušenia ústavných práv tejto strany sporu.

37. Ústavný súd taktiež v uznesení č. k. IV. ÚS 683/2023-16 z 19. decembra 2023 v odseku 21 jeho odôvodnenia konštatoval, že nepochybne v súlade s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu k vade zmätočnosti dochádza tiež vtedy, keď odvolací súd v rozpore s § 219 ods. 3 CSP (predtým § 214 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku neupovedomí elektronickými prostriedkami účastníka, ktorý požiadal o také doručovanie písomností (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/227/2013, 7Cdo/192/2013 a 5Cdo/14/2018). V uvedenej veci však ústavný súd vyslovil záver, že vzhľadom na doručenie upovedomenia o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku na inú ako sťažovateľom uvedenú e-mailovú adresu, sťažovateľ nebol diskvalifikovaný z možnosti uplatňovať jeho procesné práva priznané mu Civilným sporovým poriadkom.

38. Vychádzajúc z uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku neboli riadne oznámené a že uvedeným postupom odvolacieho súdu, ktorý nezodpovedal § 219 ods. 3 CSP došlo k vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá zakladá porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, preto rozhodnutie odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu podľa § 450 CSP na ďalšie konanie, v ktorom sa vysporiada s vytýkanými vadami, opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní s súladom s § 220 ods. 2 CSP a podľa § 453 ods. 3 CSP rozhodne o trovách pôvodného konania, ako aj dovolacieho konania.

39. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.